



# TALOUESSA KIRKKAAMMAT NÄKYMÄT VASTA LOPPUVUODESTA

Kansainvälisen talouden kasvu on ollut alkuvuonna kohtuullista. Suomen vientikysyntä ei kuitenkaan vielä tänä vuonna saa kiinni kansainvälisen kaupan vetoavusta. Viennin heikon vedon ja rakennussektorin ongelmien seurauksena Suomen talous supistuu tänä vuonna 0,5 prosenttia. Ensi vuonna rakentamisen lisääntyminen ja yksityisen kulutuksen kasvu kääntävät talouden jälleen 1,4 prosentin kasvuun.

Kansainvälisen talouden alkuvuosi on ollut maltillisen hyvä. Yhdysvaltojen talouskasvu on ylläpitänyt hyvän työmarkkinatilanteen tukema yksityinen kulutus. Kohtuullinen talouskasvu on entisestään lisännyt Yhdysvaltojen tuontia, mistä Kiinan vienti on puolestaan hyötynyt. Kiinan valtiontukipolitiikka vientiyrityksille on kuitenkin hermostuttanut USA:n ja EU:n.

Tulevaa talouskehitystä uhkaakin Venäjän meneillään olevan hyökkäyssodan lisäksi mahdolliset kauppasodat Kiinan ja sen keskeisten kauppakumppaneiden välillä. Tällä olisi merkittävä negatiivinen vaikutus myös Suomen vientiin, jonka kehitys on ollut heikkoa.

Alkuvuoden lakot heikensivät entisestään Suomen tavaraviennin, joskin lakkojen vaikutuksen ennakoidaan tasapainottuvan vuoden toisen kvartaalin aikana. Palveluviennin kehitys on ollut heikompaa kuin tavaraviennin johtuen televiestintäsektorin haasteista. Vientituotteiden valmistus vaatii Suomessa paljon tuontikomponentteja, joten viennin vedon hiipuessa myös tuonti laskee.

Tänä vuonna vienti laskee 3,8 prosenttia ja tuonti 3,2 prosenttia. Ensi vuonna talouskasvun kiihtyminen niin Euroopassa kuin muissa kauppakumppaneissa kääntää myös Suomen viennin kasvuun. Tulevana vuonna vienti kasvaa 2,6 prosenttia ja tuonti 2,5 prosenttia.

Rakennussektorin lamaannus romahduttaa investoinnit tänä vuonna 4,8 prosentin laskuun. Erityisesti asuinrakentamisen investoinnit kääntyivät voimakkaaseen laskuun viime vuonna eikä laskulle ole vielä näkynyt loppua. Korkeiden nousun vaikutus on alkanut näkyä nyt myös muualla kuin talonrakentuksessa. Rakentamisen heikko tilanne on johtanut useisiin konkursseihin ja työttömyyteen. Rakentamisen näkymät kirkastuvat tämän vuoden loppua kohti, kun korkojen laskusuunta vakiintuu ja asuntokauppa vilkastuu.

Talouden heikko tilanne ja korkea korkotaso heikentävät myös yritysten investointihalukkuutta. Aseapu Ukrainaan ja Suomen omat puolustushankinnat kasvattavat julkisia investointeja sekä tänä että ensi vuonna. Ensi vuonna rakentamisen vilkastuessa investoinnit kääntyvät 4 prosentin kasvuun.

## ENNUSTELUVUT 2024-2025

	2022	2023	2024e	2025e
Bruttokansantuote, %-muutos	1,3	-1,0	-0,5	1,4
Tuonti	8,4	-7,1	-3,2	2,5
Vienti	3,6	-1,7	-3,8	2,6
Kulutus	0,9	1,8	1,1	1,2
yksityinen	1,8	0,6	0,5	1,4
julkisen	-1,0	4,5	2,4	0,8
Investoinnit	2,5	-4,2	-4,8	4,0
yksityiset	2,7	-4,1	-6,5	2,9
julkiset	1,3	-4,3	3,5	9,0
Inflaatio, %	7,1	6,2	2,3	1,7
Työttömyysaste, %	6,8	7,2	8,2	7,9
Vaihtotase, % BKT:sta	2,4	1,4	-1,6	-1,6
Bensa (€/l)	1,69	2,14	1,85	1,80
Sähkön pörssihinta (snt/kWh)	15,3	5,7	6,0	5,0
Korko, 12kk (%)	1,09	3,86	3,50	3,20

# RUOAN HINNAN LASKU PAINAA INFLAATIOTA

Tällä hetkellä inflaatiota nostaa eniten asuntolainojen keskkorkojen voimakas nousu. Tämä vaikutus kuitenkin laantuu loppuvuonna, kun markkinakorkojen lasku jatkuu. Muilta osin hintojen nousu on jo painunut kotimaassa lähelle nollaa. Ruuan hinta jopa hivenen laskee. Syyskuun alussa voimaan tuleva arvonlisäveron korotus kiihdyttää loppuvuoden ja ensi vuoden alun inflaatiota. Tänä vuonna inflaatio on 2,3 prosenttia ja ensi vuonna 1,7 prosenttia.

Pelko Lähi-idän levottomuuksien muuttumisesta alueelliseksi sodaksi nosti alku vuonna raakaöljyn hintaa, minkä seurauksena bensa kallistui huomattavasti. Pahimpien pelkojen hälvennettyä öljyn hintaa määrittävät taas perinteisemmät kysyntään ja tarjontaan vaikuttavat tekijät.

Kesän ajan bensa onkin totuttua halvempaa, mutta hinta kallistuu uudestaan vuoden loppua kohden. Keskihinta on tänä vuonna 1,85 euroa litralta. Ensi vuoden hinta-arvio on samalla tasolla, mutta epävarmaksi maailmantilanteesta suuretkin muutokset varsinkin ylöspäin ovat mahdollisia.

Sähkön hinta pysyy maltillisella tasolla lisääntyneen ydin- ja tuulisähkön ansiosta. Tuulivoiman tarjonnan vaihtelevuus ja ydinvoiman yllättävän pitkät ja usein toistuvat huoltoseisokit pitävät kuitenkin sähkön hinnan päiväkohtaisen vaihtelun huomattavan suurena.

Suomalainen sähkömarkkina tarvitsisi merkittävästi lisää joustoja sekä kotitalouksien sähkön kysyntään että sähkön tarjontaan. Tämä vaatii kuitenkin investointeja, joten tänä ja ensi vuonna tilanne ei tältä osin tule parantumaan. Pörssisähkön hinta on tänä vuonna keskimäärin 6 senttiä ja ensi vuonna 5 senttiä kilowattitunnilta.

## Bruttokansantuote



Lähde: Tilastokeskus, POP Pankki

## Kuluttajahinnat



Lähde: Tilastokeskus, POP Pankki

Suomessa pitkään odotettu Euroopan keskuspankin (EKP) ohjauksen lasku tapahtui vihdoinkin kesäkuun alussa, kun ohjauksen lasku laskettiin 0,25 prosenttiyksikköä. Tämä antaa uskoa korkojen laskusuunnan alkamisesta, mutta edelleen loppuvuonna tulevien koronlaskujen määrästä on suuri epävarmuus. Keskuspankki on painottanut vahvaa talousaineiston seurantaan korkopäätösten perustana.

Palkankorotukset ovat edelleen olleet reippaita etenkin Saksassa ja huhtikuussa euroalueen inflaatio jopa kasvoi hieman edellisestä kuukaudesta. EKP on myös viestinnässään painottanut geopoliittisten jännitteiden luomaa riskiä energia- ja elintarvikkehintojen kehitykselle. Näin ollen ohjauksen laskunäkymät eivät ole olleenkaan niin kirkaat kuin Suomen talouden kannalta olisi suotavaa. Suomessa ohjauksen leikkaaminen helpottaa etenkin asuntovelallisten kotitalouksien asemaa, kuitenkin ensimmäinen koronlasku ei vielä näy suuresti markkinakoroissa.

Tänä vuonna 12 kuukauden Euribor on keskimäärin 3,5 prosenttia ja ensi vuonna 3,2 prosenttia. Korkojen laskun ennakoitua olevan erittäin maltillista, sillä talouskasvun ennustetaan kiihtyvän Euroopassa, mikä lisää inflaatiopaineita.

# OSTOVOIMAN KASVU TUKEE YKSITYISTÄ KULUTUSTA

Vaikka taloustilanne on yleisesti näyttänyt heikkoja merkkejä jo jonkin aikaa ja työttömyys on ollut kasvussa, on kotitalouksien kulutus ollut verrattain vahvaa. Ruoan ja muiden lyhytikäisten kulutustavaroiden kysyntä on ollut kasvussa vuoden ensimmäisellä kvartaalilla.

Palvelukysyntä on palautunut koronan aikaisesta kuopasta, mutta nyt sen kasvu on tasaantunut. Huonekalujen ja muiden pitkäikäisten kulutustavaroiden kysyntä on ollut laskusuuntaista koronavuosien nousun jälkeen. Yksityinen kulutus kasvaa tänä vuonna 0,5 prosenttia ja ensi vuonna 1,4 prosenttia.

Ostovoiman kehitys tukee kotitalouksien kulutusmahdollisuuksia sekä tänä että ensi vuonna. Kotitalouksien ansioiden reaalin ostovoima kääntyy tänä vuonna kasvuun suuren pudotuksen jälkeen. Tulokehitys on reipasta ja laantuva inflaatio tuo lisää kulutusmahdollisuuksia. Arvonlisäveron korotus kuitenkin syö osan kotitalouksien kasvavasta ostovoimasta loppuvuonna.

Palkansaajakotitalouksien ostovoima kasvaa verrattain reippaan palkkakehityksen myötä. Palkansaajien ansiot kasvavat noin 2,5 prosenttia tänä vuonna. Toisaalta inflaation laantuminen tukee kotitalouksien ostovoiman kehitystä. Ensi vuonna palkkojen nousu hieman kiihtyy ja inflaatio heikkenee, joten palkansaajakotitalouksien ostovoiman kasvu kiihtyy.

Työeläkeläisten ansioiden ostovoima kasvaa tänä vuonna reippaasti, 3,4 prosenttia. Taitetun indeksi myötä eläkeläisten ansiokehitys on ollut erittäin suotuisaa korkean inflaation myötä. Tänä vuonna työeläkkeet nousevat lähes 6 prosenttia. Nyt kun inflaatiokehitys on hidastunut, laantuu myös eläkeläistalouksien tulokehitys. Ensi vuonna työeläkkeet kasvavat noin 2,3 prosenttia.

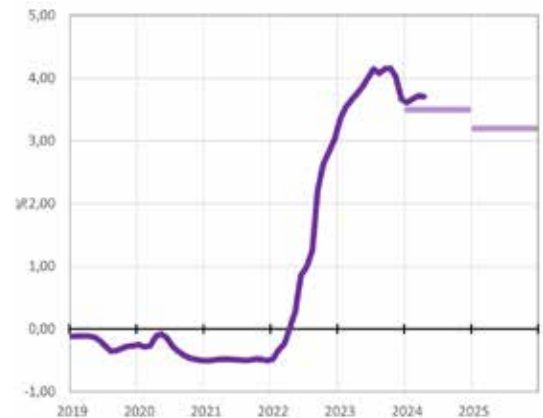
Yrittäjienkin ostovoima kääntyy kasvuun tänä vuonna. Monilla yrittäjillä on ollut haastavat ajat talouden heikon tilanteen takia. Kuitenkin kotitalouksien hyvä palkkakehitys on antanut yrittäjille hinnoitteluvoimaa. Suurimmat ongelmat ovat rakennusalan yrittäjillä, joilla konkurssien määrä on kasvanut paljon. Yrittäjien ostovoima kasvaa tänä vuonna 1,2 prosenttia ja ensi vuonna 1,8 prosenttia.

Bensiinin keskihinta



Lähde: Tilastokeskus, POP Pankki

Lyhyet korot Euribor 12 kk



Lähde: Suomen pankki, POP Pankki

Sähkön pörssihinta



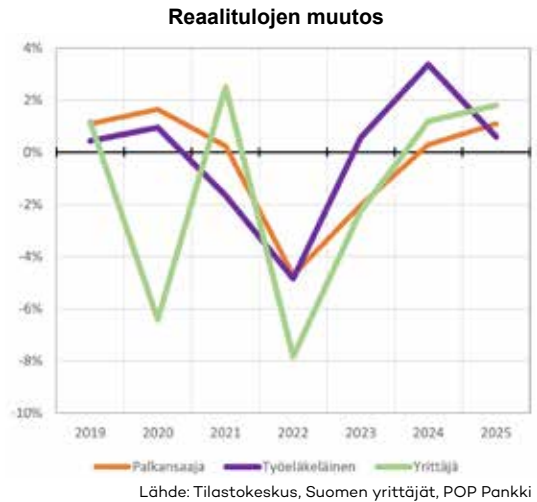
Lähde: Tilastokeskus, POP Pankki

# TYÖTTÖMYYS KASVAA VIELÄ TÄNÄ VUONNA

Talousoikeuden edelleen madallassa työllisyys on heikentynyt ja työttömyys kasvanut. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan 15–74-vuotiaita työllisiä oli vuoden 2024 huhtikuussa 17 000 vähemmän kuin vuosi sitten. Työttömiä oli 41 000 enemmän vuoden takaiseen verrattuna. Työllisyystilanne on kuitenkin pysynyt verrattain hyvänä, sillä yritykset ovat halunneet pitää osaavasta työvoimasta kiinni ja reagoineet heikenneeseen kysyntätilanteeseen ensi sijassa reagoineet lomautuksilla.

Työllisyyden heikentyminen on keskittynyt muutamille päätoimialoille. Eniten työttömyys ja lomautukset ovat kasvaneet rakentamisessa ja teollisuudessa. Sosiaali- ja terveyspalveluissa työllisyys on jopa kasvanut. Tänä vuonna työttömyysaste kasvaa keskimäärin 8,2 prosenttiin ja työllisyysaste laskee 72,3 prosenttiin.

Työmarkkinat reagoivat sekä talouden nousuihin että laskuihin viiveellä, joten työllisyyteen on odotettavissa parempia näkymiä vasta aivan vuoden lopulla tai ensi vuoden puolella, vaikka talouskasvun ennustetaan kiihtyvän loppuvuotta kohti. Ensi vuonna työttömyysaste laskeekin 7,9 prosenttiin ja työllisyysaste kasvaa 72,7 prosenttiin.



# MAATALOUDEN YRITTÄJÄTULOSSA EI KASVUA

Maailman kokonaisviljatuotannon ennakoitaan kasvavan maltillisesti tulevalla satokaudella jääden kuitenkin ennätyslukemista. Vehnän tuotanto tulee olemaan keskimääräistä suurempaa. Satonäkymiä kuitenkin heikentävät erityisesti Venäjällä tuhoa tuottaneet kevään pakkaset sekä kuivuus Venäjällä ja Yhdysvalloissa. Ukrainan vehnän vienti pienenee merkittävästi. Vehnän kysyntä on maailmanlaajuisesti suurempaa kuin tuotanto. Euroopan kokonaisviljasadon ennakoitaan olevan hieman viiden vuoden keskiarvoa pienempi.

Suomen viljasatoa tulevalla satokaudella pienentää kevään kuivuuden aiheuttamat tuhot. Alueellista vaihtelua on paljon, mutta kokonaissatonäkymä on kuitenkin vielä kohtuullinen. Viljan hintakehitys on varovaisen nousujohtainen.

Maidontuotannon lasku jatkuu tasaisesti. Maidontuottajien lukumäärä laskee trendinomaisesti, noin 8 prosentin vuosivauhtia. Maidon tuottajahinta on Suomessa laskusuuntainen, mutta pysyy kuitenkin EU-maiden keskihintaa korkeammalla.

Lihantuotannossa naudanlihan tuotanto laskee hienoisesti, sianlihan tuotanto vähenee noin kaksi prosenttia, ja siipikarjanlihan tuotanto kasvaa hieman positiivisen vienti- ja kotimarkkinakysynnän myötä. Myös lihalajien tuottajahinnat ovat laskussa jääden kuitenkin vuoden 2022 tasoja korkeammalle. Naudanlihan tuottajahinta laskee kuusi prosenttia, sianlihan viisi prosenttia ja siipikarjanlihan tuottajahinta noin kaksi prosenttia.

Maatalouden tuotantopanosten hinnat laskivat viime vuonna vuoden 2022 huipuista. Hinnat jatkavat tänä vuonna laskua, mutta kustannustaso pysyy edelleen korkeammalla kuin ennen koronapandemian ja sitä seuranneen Ukrainan sodan aiheuttamia hinnan nousuja 2021. Maatalouden yrittäjätulo laskee viime vuoteen verrattuna, ja näkymä on samansuuntainen vuodelle 2025. Palkkakustannusten nousu rasittaa erityisesti kotieläintiloja.

